REDAKCJA
i ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 30
Telefony redakcji: 556-23; 585-10; — Telefon administracji 585-10; — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz. od 8—16, w soboty od 8—15

Dziś 6 stron
Cena 3 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Rok 56 | Kraków, 22 października 1947 r. | Nr. 290

Upaństwowienie przemysłu stalowego punktem honoru labourzystów

„Żółwi sabotaż" Izby Lordów

chce przełamać Partia Pracy

Otwarcie jesiennej sesji parlamentu brytyjskiego

LONDYN. — W [illegible] rozpoczęcia się jesiennej sesji parlamentu brytyjskiego rozeszła się w Londynie wiadomość, [illegible] rząd zamierza przedsięwziąć pewne środki, ograniczające uprawnienia Izby Lordów.

W konkretnym wypadku chodzi o nacjonalizację przemysłu stalowego, którą rząd odłożył do roku 1949.

W myśl brytyjskich zwyczajów parlamentarnych, Izba Lordów ma prawo veta zawieszającego i może odwlec zatwierdzenie uchwał Izby Gmin na przeciąg dwóch lat.

Kilka dni temu minister zdrowia Bevan oświadczył, że przemysł stalowy będzie znacjonalizowany i że rząd nie dopuści do tego, aby Izba Lordów mogła się przeciwstawiać woli Ludu.

[illegible] we wtorek sesja parlamentu **jest trzecią z [illegible] iej i przedostatnią sesją parlamentu Partii Pracy.**

Odłożenie przez rząd sprawy [illegible] cjonalizacji przemysłu stalowego **do sesji** parlamentu, rozpoczynającej się w roku 1949, stwarza niebezpieczeństwo, **że Izba Lordów, w której przytłaczającą większość mają konserwatyści, mogłaby, korzystając ze swych uprawnień, odwlec sprawę nacjonalizacji przemysłu stalowego do momentu wygaśnięcia kadencji obecnego parlamentu, [illegible] siadającego większość labourzystowską.**

W tym stanie rzeczy rząd Partii Pracy stoi wobec konieczności zastosowania energicznych środków dla zwalczenia ewentualnej obstrukcji Izby Lordów.

LONDYN. — Wczoraj popołudniu rozpoczęła się nowa sesja parlamentu brytyjskiego, na której lord kanclerz odczytał mowę tronową króla.

[illegible]

Mowa tronowa zawiera tym [illegible] zem następujące punkty: Upaństwowienie gazowni, wprowadzenie ogólno-krajowych ubezpieczeń społecznych oraz ograniczenie praw Izby Lordów do wstrzymywania ustaw uchwalonych przez Izbę Gmin.

Mowa tronowa podkreśla dalej ciężką sytuację gospodarczą W. Brytanii i zaleca zwiększenie produkcji i eksportu oraz zapowiada [illegible] leżiach przemysłu.

Jeśli chodzi o politykę zagraniczną, to mowa wyraża nadzieję, że na najbliższej konferencji Wielkiej Czwórki osiągnie się porozumienie w sprawach nowych Niemiec, które nie będą zagrażały pokojowi światowemu oraz w sprawie [illegible].

Obserwatorzy polityczni zw[illegible] ją uwagę, że w mowie tronowej nie ma żadnej wzmianki o zamierzonym znacjonalizowaniu przemysłu stali i żelaza, jednakże premier Attlee, przemawiając w czasie debaty nad mową królewską, [illegible] znaczył, że rząd nosi się z zamiarem znacjonalizowania obu [illegible] nych gałęzi przemysłu.

MOSKWA — Do Moskwy powrócili amb. brytyjski Patterson [illegible] towarzystwie mi[illegible] Harrisona.

USA przeciwko wycofaniu wojsk z Korei

[illegible] podsekretarz stanu Lovett [illegible] znajmił, że rząd amerykański nie zgadza się na łączne wycofanie wojsk radzieckich i amerykańskich z Korei do czasu utworzenia „niezależnego i reprezentującego wolę ludności" rządu koreańskiego.

Odezwa Louis Saillanta

do świata pracy

PARYŻ. — Z okazji drugiej rocznicy powstania Światowej Federacji Związków Zawodowych sekretarz generalny Federacji, Louis Saillant wystosował następującą odezwę do wszystkich związków zawodowych:

„Dwa lata upłynęły od powstania SFZZ. Dwa te lata zaznaczyły się poważnymi osiągnięciami w dziedzinie praw pracowników, obrony pokoju i rozwoju demokracji na całym świecie.

We wszystkich krajach związki zawodowe są obarczone wielką odpowiedzialnością. W pewnych krajach walczą one jeszcze z wyzyskiem, jakiego przedmiotem są pracownicy obu płci. Z drugiej strony rola związków zawodowych w dziedzinie utrzymania pokoju jest bardziej pożyteczna i niezbędna, niż kiedykolwiek. Związki zawodowe winny potwierdzić swoją wolę utrzymania i ochrony pokoju.

Pokój światowy, unicestwienie wszelkich przeżytków faszyzmu, powiększenie praw demokratycznych są nierozdzielne z polepszeniem bytu i podniesieniem poziomu życiowego pracowników całego świata.

Niech żyje międzynarodowa jedność ruchu zawodowego, reprezentowana przez Światową Federację Związków Zawodowych:

Niech żyje pokój i wolność dla pracowników całego świata".

Rewizji koncesji naftowych żądają Irańczycy

PARYŻ. — Jak donoszą z Teheranu, znaczna [illegible] deputowanych ma zwrócić się do parlamentu [illegible] żądaniem dokonania [illegible] skich koncesji naftowych na południu kraju, oraz przywrócenia suwerenności Iranu na wyspach Pa[illegible].

Deputowani ci uważają, że koncesje uzyskane w roku 1933 przez Anglików były nielegalne. Udzielił ich bowiem rząd, utworzony pod [illegible] ciskiem zagranicy.

Przemysł [illegible] meldu je:

Plan na 1947 rok — wykonany!

WARSZAWA. (PAP) — Zjedn. Maszyn Elektrycznych nadesłało do Ministerstwa Przemysłu i Handlu następujący raport:

Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Elektrycznych raportuje o wykonaniu państwowego planu produkcji za 1947 r.: — pierwszy rok pierwszej polskiej trzylatki.

Wartość wykonanej w bieżącym roku produkcji osiągnęła w dniu dzisiejszym 19.320.000 zł. według cen 1937, co stanowi 100,4 proc. rocznego planu i o 60 proc. przekracza całkowitą produkcję ubiegłego roku.

Nasze osiągnięcia zawdzięczamy przede wszystkim ofiarnej pracy robotników, techników i inżynierów, którzy mimo zniszczeń wojennych i trudności okresu odbudowy przyczyniają się do zwiększenia produkcji, w pierwszym rzędzie drogą powiększenia wydajności."

MASSARYK:

Zastosowanie siły nie da pokoju Grecji

NOWY JORK. — W przemówieniu, wygłoszonym w poniedziałek na Ogólnym Zgromadzeniu ONZ, delegat amerykański **Johnson** zapewnił, że St. Zjednoczone gotowe są do zwołania nadzwyczajnej komisji Ogólnego Zgromadzenia ONZ, jeżeli sytuacja w Grecji będzie tego wymagała.

Delegat Czechosłowacji, min. spraw zagr. Masaryk twierdził, że zastosowanie siły napewno nie wpłynie na zmniejszenie silnego niezadowolenia ludu greckiego.

Delegacja PPS jedzie do Austrii

WIEDEŃ. — We czwartek 23 bm. rozpoczynają się we Wiedniu czterodniowe obrady austriackiej partii socjalistycznej.

Rzecznik partii oświadczył, że zgromadzenie to zainteresuje szereg europejskich narodów. Będzie to pierwsze zebranie od zakończenia wojny.

Polskę reprezentować będą posłowie PPS tow. Dorota Kluszyńska i tow. Stanisław Gross.

S. P.

Józef Wasowski

dziennikarz i publicysta

Prezes Związku Zawodowego Dziennikarzy R.P., poseł na Sejm z ramienia Stronnictwa Demokratycznego, profesor Wyższej Szk. Dziennikarskiej zmarł w Warszawie, przeżywszy lat 62

Dziennikarstwo polskie traci w nim najwybitniejszego i najbardziej zasłużonego pracownika.

Związek Zawodowy Dziennikarzy R.P.
Oddział Śląsko-Dąbrowski

Lista żądań arabskich

w sprawie Palestyny

PARYŻ. (SAP) — Szef misji politycznej najwyższego komitetu arabskiego, dr. Khury, oświadczył w Paryżu: „Jesteśmy przeciwni podziałowi Palestyny. Arabowie nie cofną się przed użyciem siły, aby zapobiec p[illegible] wi Palestyny.

Khury zaapelował do Francji, aby zaproponowała ONZ decyzję zgodną z jej liberalnymi tradycjami.

Rozwiązanie problemu palestyńskiego przedstawiciel arabski wyobraża sobie następująco: 1) całkowite wstrzymanie imigracji żydowskiej; 2) całkowity zakaz sprzedaży ziemi Żydom; 3) zniesienie mandatu brytyjskiego i deklaracji Balfoura; 4) uznanie praw Arabów do niepodległej Palestyny i opieka nad mniejszo[illegible].

BOMBY I MINY

na granicy bułgarsko-greckiej

MOSKWA. — Agencja TASS donosi z Sofii, że przed kilku dniami oddziały wojsk greckich, pod osłoną ognia karabinów maszynowych trzykrotnie przeprawiały się przez rzekę Maricę, przekraczając granicę bułgarską. Na te [illegible] Grecy nadal strzelali oraz rzucali bomby i miny, lecz pod naciskiem bułgarskich patroli pogranicznych musieli się wycofać. Rząd bułgarski zawiadomił o powyższym incydencie ONZ, protestując przeciwko prowokacjom wojsk rządowych.

DE GAULLE 38 %
Komuniści 30 %

dotychczasowe wyniki wyborów we Francji

PARYŻ. — Obliczenie głosów, oddanych podczas niedzielnych wyborów komunalnych, trwa w dalszym ciągu.

Z obliczonych dotąd 5 milionów głosów — 38 proc. otrzymała partia de Gaulle'a, 30 proc. — partia komunistyczna, 15 proc. — socjaliści, 10 proc. — MRP.

Należy zaznaczyć, że dotąd obliczono około 30 proc. oddanych głosów.

Inauguracyjna sesja NROW

[illegible] **Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bolesława Bieruta, pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów tow. Józefa Cyrankiewicza odbyło się pierwsze posiedzenie zre[illegible]**

Konferencja w Białym Domu w sprawie Nadzwyczajnej Sesji Kongresu

WASZYNGTON. — **Prez. Truman wezwał przywódców stronnictw politycznych w Kongresie na konferencję w Białym Domu, która odbędzie się we czwartek.**

Konferencja będzie poświęcona *zagadnieniu zwołania nadzwyczajnej sesji Kongresu w sprawie planu Marshalla.*

Włoska Partia Czynu łączy się z partią socjalistyczną

RZYM. — Komitet Centralny Partii Czynu wypowiedział się we wtorek 69 przeciwko 64 głosom za połączeniem tej partii z partią socjalistyczną Nenniego.

Tow. dr. Drobner i tow. [illegible] Kowalewski na uroczystości PPS w Miechowie

WARSZAWA. W Miechowie odbyło się odsłonięcie sztandaru Komitetu Powiatowego PPS. W uroczystościach brali udział: wiceprzewodniczący Rady Naczelnej PPS — tow. pos. Drobner, przedstawiciel CKW PPS wicemin tow. Kowalewski oraz pos. PPS Ziemi Krakowskiej tow. Slach.

Marszałek Żymierski udekorował powstańców Tita

BOLESŁAWIEC. — Miasto i powiat Bolesławiec, będące głównym ośrodkiem osadnictwa reemigrantów z Jugosławii, na Dolnym Śląsku, obchodziło dnia 19 bm. uroczystość dekoracji Krzyżem Partyzanckim byłych żołnierzy jugosłowiańskiej armii partyzanckiej Marszałka Tito. Dekoracji dokonał Marszałek Żymierski.

10 tys. zł. na pomnik Ignacego Daszyńskiego od tow. Rusinka

KRAKÓW — Na budowę pomnika-grobowca Ignacego Daszyńskiego w Krakowie wpływają bezustannie składki. Ostatnio przewodniczący CKW PPS tow. Min. Kazimierz Rusinek wpłacił na ten cel 10 tysięcy złotych.

[illegible] na Pomoc Zimową 15 mil. zł. jednorazowo

WARSZAWA. — Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie przekazał Centralnemu Komitetowi Akcji Pomocy Zimowej 15 milionów złotych na pomoc zimową.

Most pod Tczewem najdłuższy w Polsce

WARSZAWA. — Prace przy odbudowie największego mostu w Polsce na Wiśle pod Tczewem posuwają się szybko naprzód Most jest 10-[illegible] i ma 1060 mtr. długości. [illegible] trwa już prawie dwa lata. [illegible] podniesiono przęsła o [illegible] ciężarze 6600 ton. 4 przęsła sprowadzono z Anglii, 5 przęseł naprawiono na miejscu.

Wkrótce most pod Tczewem zostanie oddany do użytku, co pozwoli na uruchomienie pociągów na linii Gdynia – Gdańsk—Tczew—Malbork—Warszawa.

100 wozów pocztowych zakupiono we Francji

WARSZAWA. — Ministerstwo Poczt i Telegrafów zakupiło we Francji na łączną sumę 70 mil. zł 100 ambulansów pocztowych marki „Renault" z czego 50 samochodów jednotonowych przeznaczonych zostało do przewozu ładunków i paczek, a 50 o nośności 300 kg każdy, przeznaczono do przewozu listów wybieranych ze skrzynek pocztowych.

Samochody te rozdzielone zostaną na wszystkie dyrekcje pocztowe. do obsługi większych miast i ośrodków.

W telegraficznym SKRÓCIE

LONDYN — 6.000 górników porzuciło pracę w kopalni węgla w Lancarshire w Szkocji, domagając się przyznania im podwyżki płac.

DAMASZEK — W Damaszku odbyła się nowa tajna konferencja przedstawicieli państw, wchodzących w skład Ligi Arabskiej, na której omawiano zagadnienia wojskowe.

LONDYN — Sąd brytyjski uniewinnił J Hamma, przywódcę faszystowskiej ligi b. wojskowych, który został pociągnięty do odpowiedzialności za propagandę antyżydowską i antydemokratyczną.

BRUKSELA — Prof. Piccard zakończył przygotowania do wyprawy w głąb morza w specjalnej kuli, która dotrze na dno Oceanu. Doświadczenie odbędzie się w Zatoce Gwinejskiej.

Wycofać obce wojska z Grecji!

Wezwanie delegatów ZSRR i Polski na sesji ONZ

NOWY JORK. — Delegat radziecki minister Wyszyński wygłosił na plenarnej sesji Generalnego Zgromadzenia dłuższe przemówienie, poświęcone zagadnieniu powołania przez ONZ specjalnej komisji bałkańskiej.

Minister wezwał do odrzucenia zaleceń komisji politycznej, podkreślając, iż nie przedstawiono dostatecznych dowodów, stwierdzających jakoby Jugosławia, Bułgaria i Albania popierały wojska demokratyczne w Grecji.

Szczegółowy przegląd sprawozdania uprzedniej komisji bałkańskiej wykazuje całkowitą sztuczność i fałszywość oskarżeń przeciwko północnym sąsiadom Grecji. Istotną przyczyną niepokojów na Bałkanach są machinacje pewnych grup, stojących w Grecji u władzy, oraz rządów niektórych mocarstw, będących sprężyną wszystkich wypadków w Grecji i polityki tamtejszego reżimu Po[illegible] rządów anglosaskich, udzielana obecnemu reżimowi greckiemu, która służy jedynie interesom reakcyjnych tamtejszych kół, jest w istocie głównym powodem cierpień, jakich doznaje dzisiaj Grecja. Przywrócenie pokoju na Bałkanach — oświadczył minister Wyszyński — zależy wyłącznie od natychmiastowego wycofania z Grecji wojsk brytyjskich i amerykańskiej misji wojskowej, oraz powołania specjalnej komisji dla kontroli nad pomocą amerykańską, udzielaną Grecji.

REZOLUCJA POLSKA.

Delegat Polski dr. Lange wniósł o uchwalenie następującej rezolucji:

„Zgromadzenie Generalne ONZ z uwagi na zagrożenie niepodległości politycznej i całości terytorium Grecji, oraz z uwagi na oświadczenia, złożone przez rozmaite delegacje, zaleca by wszystkie obce wojska zostały natychmiast wycofane z Grecji i by wszystkie zagraniczne misje wojskowe, instruktorzy i inni eksperci wojskowi zostali z terytorium greckiego natychmiast odwołani. Zgromadzenie wzywa wszystkie rządy zainteresowane, by do dnia 1 stycznia 1948 r. złożyły sekretarzowi generalnemu ONZ sprawozdanie o wykonaniu tego zalecenia."

Bombardowanie miasta

przez greckie wojska rządowe

ATENY. — Jak podaje prasa ateńska, silne eskadry rządowego lotnictwa greckiego pod osobistym dowództwem gen. Mitilinios, komendanta rządowych sił lotniczych, dokonują ataków bombowych na miasto Metsowo, zajęte przez liczne oddziały ludowych wojsk greckich.

Metsowo posiada około 2.500 mieszkańców i położone jest (20 mil na wschód od miejscowości Janina, w północno – zachodniej Grecji. W tej chwili jednak przepełnione jest uchodźcami.

Atak lotniczy rządowego lotnictwa na Metsowo rozpoczął się w sobotę o północy i trwał przez cały dzień niedzielny.

Wygadał się...

Prawdziwe cele USA

ujawnia senator republikańsk

WASZYNGTON. — Senator Owen Brewster z Partii Republikańskiej oświadczył w wywiadzie prasowym, że udzielenie przez Stany Zjednoczone pomocy. celem zwalczania komunizmu w Chinach. jest tak samo sprawą doniosłą, jak i zrealizowanie planu Marshalla dla Europy.

Jeśli wygramy w Europie — dodał senator amerykański, a [illegible] w Chinach, nie będzie[illegible]y mieli z tego żadnego pożytku.

Brewster oświadczył, że kilka lat temu namawiał prezydenta Trumana, aby na kierownika polityki amerykańskiej, tak w Chinach, jak i w Japonii, wyznaczyć Mac Arthura dla ustabilizowania stosunków w tych państwach i dla zwalczania komunizmu.

Ziemia posiada 3 bieguny

Odkrycie podczas manewrów

WASZYNGTON. — Raport sztabu generalnego amerykańskiego lotnictwa, dotyczący manewrów na Alasce, podaje sensacyjną wiadomość o odkryciu nowych biegunów magnetycznych. Z raportu wynika, że kula ziemska posiada nie jeden, ale trzy bieguny magnetyczne.

Główny biegun magnetyczny znajduje się na wyspie Prince de Galles, dwa zaś inne bieguny położone są na wyspie Bathurst [illegible] półwyspie Boothia.

Wybory i depesze

na zakończenie obrad Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

WARSZAWA. — Na zakończenie obrad zjazdu Tow. przyjaźni polsko – radzieckiej przystąpiono do wyboru władz Towarzystwa Rady Naczelnej, Komisji Rewizyjnej, Zarządu Głównego i Sądu Koleżeńskiego.

Do Rady Naczelnej weszło 65 osób, a do zarządu głównego powołani zostali, m. in.: minister Świątkowski, wiceminister Wolski, wiceminister Drewnowski wiceminister Chajn, ob. Wroński, ob. Zaruk – Michalski, dr. Feliks Wide – Wirski.

Następnie delegaci Pierwszego Zjazdu Tow. Przyjaźni Polsko – Radzieckiej wysłali depesze do generalissimusa Stalina, Prezydenta R. P. Bieruta, ministra Mołotowa i przewodniczącego WOKS — Klemieniewa.

20 tys. tulipanów z Holandii dla Warszawy

WARSZAWA. — W ramach akcji pomocy Warszawie Holandia ofiarowała 20 tysięcy cebulek tulipanowych. Po nadejściu do Warszawy [illegible] one posadzone w Parku Ujazdowskim. Wartość daru holenderskiego wynosi ok. 4 milionów złotych.

Czy de Gaulle zostanie burmistrzem?

PARYŻ. — Wyborcza komisja kontrolna Departamentu Haute Marne będzie musiała wypowiedzieć się co do ważności wyboru gen De Gaulle'a na burmistrza miejscowości Colombey [illegible] Deux Eglisee, gdzie de Gaulle stale zamieszkuje. Został on wybrany 112 głosami na 168 uprawnionych, chociaż nie zgłosił wcale swojej kandydatury.

Ofiary cholery

Niepokój Turcji, Grecji i Malty

LONDYN. — Urzędowo podano do wiadomości, że od chwili wybuchu epidemii cholery zmarło w Egipcie ponad 2770 osób. W Turcji, Grecji i na Malcie podjęto środki, zmierzające do zabezpieczenia ludności przed epidemią cholery.

2 rekiny i torpeda

Niezwykły połów naszych rybaków

WARSZAWA. — W ubiegłym tygodniu trawler „Saturnia" złowił w okolicy Doggerbank dwa rekiny, wagi ok. 140 kilogramów każdy. Zapędziły się one w pogoni za śledziami.

Ale i innego rodzaju „ryby" trafiają w sieci rybackie. 9 bm. trawler „Gdy 3" złowił torpedę, którą przyholował z wielkimi ostrożnościami do portu i oddał do dyspozycji władz marynarki wojennej w Oksywiu.

Przy tej pełnej emocji okazji dzielna załoga „Gdy 3", straciła dzień połowu, zużyła nieco nerwów i zniszczyła sieć, wartości ca 50.000 zł.

450 ton mięsa dla najbiedniejszych dzieci

WARSZAWA. — Do Gdyni przybył z Nowego Jorku statek „Mayso-Dale" z ładunkiem 450 *ton mięsa mrożonego i konserwowego, zakupionego przez Międzynarodowy Fundusz Pomocy Dzieciom.*

Mięso to, za pośrednictwem organów Ministerstwa Aprowizacji, rozprowadzone będzie wśród najbiedniejszych dzieci w Polsce.

Jak wiadomo, decyzją ONZ, dyrektorem Funduszu Pomocy Dzieciom na Europę mianowany został stary i wypróbowany przyjaciel Polski — były szef misji UNRRA w Polsce — *mr. Donald Sabin.*

Mr. Sabin odbywa obecnie podróż po Europie, celem nawiązania bezpośrednich kontaktów z europejskimi misjami charytatywnymi.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

New York Times

„Prasa w cieniu businessu"

W UNESCO toczy się obecnie debata nad sprawą wolności prasy. Delegaci brytyjscy i amerykańscy twierdzą, że wolność ta istnieje tylko na Zachodzie. Warto więc w związku z tym przytoczyć słowa posła socjalistycznego do Izby Gmin Haydn Daviesa, który, domagając się ustanowienia królewskiej komisji śledczej dla zbadania stosunków w prasie, pisał m. in.

„Żądam dokładnego zbadania struktury, podstaw finansowych i stosunków własnościowych brytyjskich dzienników. [illegible] obecnego systemu. [illegible] wiele z nacisku ogłaszających się i [illegible] niepublikowania, [illegible] przekręcania [illegible] czeniami właścicieli [illegible]

Na podstawie moich [illegible] badań doszedłem do [illegible] potrzebujemy więcej, [illegible] dzienników. W r. 19[illegible] 21 dzienników por[illegible] zostało ich 38. Ze 109 [illegible] czornych utrzymało się tylko 89.

Ilekroć jakiś dziennik „u[illegible]" to oznacza to, że nie tylko [illegible]nikarze tracą zajęcie, ale [illegible] wszystkim to, że zanika [illegible] jeden środek wyrażania swojej opinii. Można podróżować po rozmaitych okolicach W. Brytanii, można kupować rozmaite dzienniki w rozmaitych miastach i rozmaitymi nagłówkami, tytułami i rozmaitą szatą zewnętrzną, [illegible] gdy czyta się je, to musi [illegible] stwierdzić, że ich wiadomości, [illegible]glądy i tendencje są wszystkie te same. Dzienniki te nie [illegible] „[illegible]szy", ani indywidualnego wyrazu. Nie mają one nic wspólnego [illegible] koncepcją wolnej prasy. Są natomiast doskonałym przedsiębiorstwem finansowym".

Poseł Davies nie zaleca nacjonalizacji prasy, ale konstatuje:

„Wkradający się do pr[illegible] realit „big businessu" i wi[illegible] nansjery musi wreszcie zab[illegible] [illegible] A [illegible] wolność prasy i prawo [illegible]nia swoich poglądów są ważniejsze i cenniejsze od dywidend i [illegible]"

„PAŃSTWO SS"

Na łamach tegoż samego „New York Times Magazine" Trevor R[illegible]per ostrzega przed możliwością odrodzenia się hitleryzmu w Niemczech. Ten „neonazizm" [illegible] się przede wszystkim w pol[illegible] wnętrznej.

„W tej dziedzinie byłby [illegible] kowicie totalitarny dzięki momentom gospodarczym: koncentracji środków przemysłowych, [illegible]jącej się w Niemczech) i [illegible]wi średnich klas. Nie [illegible] byłoby tu przypomnieć [illegible] stu, jaki Himmler w przeddzień katastrofy usiłował wysłać [illegible] Churchilla. Zawierał on program SS na wypadek klęski. [illegible]nów Niemców, pisał Himmler, utraciło wszystko i jedyną siłą, która powstrzyma ich od rzucenia się w objęcia komunizmu jest SS(!). Dlatego właśnie Himmler sugerował, że SS powinno rządzić dalej Niemcami na sposób dyktatorski, przy czym rząd miałby charakter „tylko" półnazistowski. Ograniczono by przy tym (na razie przynajmniej) apetyty międzynarodowe, nie rezygnując zupełnie z wewnętrznych.

Otóż ten program, program „Państwa SS" byłby programem neohitleryzmu.

Dlatego Niemcy muszą być dalej rządzone przez wielkie mocarstwa i przez kontrolowane stronnictwa".

Paczki z Ameryki wiezie m/s »Batory«

WARSZAWA. W dniu 16. [illegible]nika nadeszły do Gdyni tr[illegible] z ładunkiem 35.439 worów pocztowych i paczkami [illegible]

[illegible]

[illegible]kiem 17.200 worów pocztowych, zawierających po 4 paczki amerykańskie każdy.

W roku bieżącym przybyło już *1.981.306 paczek*, przeważnie z Ameryki i Anglii.

Cele i zadania wczasów pracowniczych

Za największą zdobycz świata pracy w Polsce w okresie powojennym uznać należy niewątpliwie wczasy pracownicze. Na przestrzeni dwóch lat tj. od lata 1945 do lata 1947 Polska pokryta została siecią pracowniczych domów wypoczynkowych. W okresie tym wykonana została wielka praca, polegająca na wyremontowaniu, zaopatrzeniu w urządzenia wewnętrzne i zagospodarowaniu will, domów i pałaców przeznaczonych na domy wypoczynkowe. Początkowo obserwować można było po prostu wyścig poszczególnych zakładów pracy, zjednoczeń przemysłowych, związków zawodowych, ministerstw, urzędów i instytucyj państwowych oraz samorządowych w zdobywaniu domów wypoczynkowych. Nieskoordynowana ta akcja poprzez popełniane błędy i spotykane na swej drodze zawody zmierzała wytrwale do właściwego celu — stworzenia w Polsce potężnej akcji wczasów, która by swym zasięgiem objęła jak najliczniejsze zastępy ludzi pracy.

Po doświadczeniach i spostrzeżeniach zdobytych w ciągu dwóch pełnych sezonów letnich i zimowych akcja wczasów pracowniczych dojrzała do zreformowania i skoordynowania. Jest rzeczą zrozumiałą, iż skoordynowanie akcji nie może się wyrazić w formie mechanicznego zcalenia wszystkich domów wypoczynkowych i oddania całego kierownictwa i zarządu w jedne — bez względu na to czyje — ręce. Nie ma na razie w Polsce instytucji która mogłaby przejąć z powodzeniem prowadzenie całej akcji wczasów. Zagadnienia organizacyjno - gospodarcze, jakie stanęłyby przed tą instytucją są tak wielkie, iż w razie powołania do życia centralnej instytucji kierowniczej przekazywanie akcji wczasów musiałoby być rozłożone na kilka etapów.

Fundusz Wczasów Pracowniczych jako instytucja centralna zajmująca się zagadnieniami finansowania oraz ogólnej polityki akcji wczasów, nie ma obecnie możności scentralizowania całej akcji w swoim ręku i przyjęcia administracji i gospodarki w domach wypoczynkowych.

[illegible] razie rozpatrywane i dyskutowane jest zagadnienie scalenia akcji wczasów na szczeblu poszczególnych centralnych zarządów przemysłu, co zostało już dokonane w przemyśle węglowym przez przejęcie akcji wczasów przez Centralny Związek Zawodowy Górników. Następnym zagadnieniem jest utworzenie [illegible] ministracji ośrodków wypoczynkowych w miejscowościach jak np. Zakopane lub Wisła, skupiających znaczniejszą ilość domów wypoczynkowych. Na tym szczeblu organizacyjnym prowiantowanie i finansowanie domów wypoczynkowych oraz dysponowanie posiadaną ilością miejsc byłoby rzeczą poszczególnych centralnych zarządów przemysłu czy też Związków Zawodowych.

Mówiąc o zreformowaniu akcji wczasów, należy pamiętać, iż w niedalekiej przyszłości zamierzona jest likwidacja domów wypoczynkowych w miejscowościach uzdrowiskowych, jak: Kudowa, Polanica, Lądek itd. Ponadto zarządzenie Funduszu Wczasów Pracowniczych o przedłużeniu do trzech tygodni pobytu na wczasach w uzdrowiskach dla pracowników przeprowadzających kurację wygasa z końcem 1947 roku.

[illegible]

wczasów [illegible] pobiegawczego [illegible] ważne wątpliwości, czy takie postawienie sprawy jest słuszne i celowe. Żyjemy przecież w okresie oszczędności, a ponadto jesteśmy narodem biednym, który musi jak najcelowiej gospodarować posiadaną siłą roboczą, oraz wykorzystywać istniejące instytucje socjalne. Wiadomo jest, iż ubezpieczeń społecznych nie stać obecnie na prowadzenie lecznictwa zapobiegawczego w szerszym zakresie, a przemysł — z uwagi [illegible] produkcję — nie może sobie pozwolić na odrywanie pracowników od pracy dwukrotnie [illegible] ciągu jednego roku — raz na wczasy, a drugi raz na leczenie zapobiegawcze. W rezultacie ucierpi na tym przede wszystkim pracownik, gdyż będzie leczony dopiero wówczas, kiedy już będzie zdecydowanie chory i niezdolny do pracy. Zmniejszająca się stopniowo u danego pracownika zdolność do pracy aż do całkowitej utraty tej zdolności wpływać będzie również bezpośrednio na jego wydajność, a tym samym na produkcję.

Trzeba by zastanowić się, czy [illegible]e byłoby korzystniej wczasy pracownicze traktowane tylko jako rozrywka i miły wypoczynek odłożyć do lepszych czasów, [illegible] razie starać się w ramach wczasów leczyć zapobiegawczo rzesze pracownicze, wyczerpane fizycznie i nerwowo kilkuletnią okupacją hitlerowską, a obecnie pracujące ciężko przy odbudowie kraju i wykonaniu trzyletniego planu gospodarczego.

Z-kl

Przed realizacją projektu centralizacji wczasów

Konferencja przedstawicieli Związków Zawodowych w Spale

Sprawa odpowiedniej organizacji wczasów pracowniczych jest przedmiotem rozważań związków zawodowych, oraz Komisji Centralnej Związków Zawodowych.

Naczelne władze KCZZ wysuwają projekt centralizacji wczasów, tak, aby pracownicy poszczególnych gałęzi przemysłu spędzali urlopy wypoczynkowe w możliwie identycznych warunkach.

W tej sprawie Komisja Centralna Związków Zawodowych zwołuje na dzień 25 i 26 października b. r. w Spale konferencję kierowników wydziałów wczasów przy związkach zawodowych.

Na konferencji tej omówione zostaną wszelkie sprawy, związane z reorganizacją i usprawnieniem akcji wczasów pracowniczych.

W związku z tym w Katowicach odbyła się ostatnio konferencja porozumiewawcza, w której wzięli udział przedstawiciele centralnych zarządów przemysłów: hutniczego, metalowego, energetycznego i elektrotechnicznego, oraz delegaci oddziałów zainteresowanych związków zawodowych.

Konferencja zwołana została w związku z mającą się odbyć naradą w Spale. Zebrani, reprezentujący dziesiątki tysięcy pracowników wymienionych przemysłów — wysunęli szereg postulatów, które odnośnie reorganizacji wczasów pracowniczych przedstawione zostaną w Spale.

W toku obrad w Spale referat zasadniczy wygłosi przewodniczący KCZZ tow. Witaszewski.

Obecnie na specjalnym kursie KCZZ szkoli kierowników domów wypoczynkowych i kierowników świetlic. Związek Zawodowy Górników wydelegował na ten kurs 18 swoich przedstawicieli.

W czasie konferencji w Spale otwarta zostanie wystawa, która obrazować będzie dotychczasowe osiągnięcia ruchu zawodowego w dziedzinie wczasów pracowniczych.

Z naszego stanowiska

Wzmacniamy więzy przyjaźni

(i) Prace Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej znajdują u nas coraz większe zrozumienie. Ostatni ogólnopolski zjazd wykazał że organizacja ta jest już dzisiaj masową, a przecież [illegible] znajduje się dopiero w [illegible]ym okresie swej działalności. Spotyka się w społeczeństwie z życzliwym poparciem i szczerą sympatią. Zapuściła ona mocne korzenie zarówno na terenie miejskim, jak i wiejskim. Wśród jej działaczy widzimy chłopów i robotników, bardzo licznie jest reprezentowaną inteligencja pracująca. Czynny udział w życiu tej organizacji przyjmują zarówno nasi towarzysze z PPS i towarzysze z PPR, jak również i członkowie pozostałych stronnictw demokratycznych oraz ludzie nie biorący czynnego udziału w życiu politycznym, o czym świadczy wielka ilość członków bezpartyjnych.

I tak jest właśnie dobrze. Zbliżenie polsko-radzieckie to jest problem interesujący narody, a nie tylko pewne określone kręgi. Im szersze masy obejmie ono po obydwu stronach, im bardziej będą się nim interesowali ludzie wybitni, tym prędzej zostanie zrealizowany zasadniczy cel, dla którego Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zostało powołane. Przyjaźń trzeba budować obopólnie i wszechstronnie, aby po[illegible]ła całe narody serdecz[illegible] nićmi wzajemnego zrozumienia i aby została ugruntowana na mocnych podstawach.

Stosunki między Polską a Rosją rozmaicie się kształtowały na przestrzeni historii. Mamy za sobą tradycję wzajemnych walk, nie wolno jednak zapominać, że mamy również piękną tradycję współpracy. Tylko że nienawiść do Rosji carskiej obejmowała cały naród [illegible], a współpraca miała [illegible] jedynie między grupami i jednostkami. Dzieliły [illegible] w przeszłości sprzeczności interesów rzeczywiste i sprzeczności urojone.

Zadaniem Towarzystwa Przyjaźni Polsko Radzieckiej jest właśnie usuwać wszystkie nieistotne już dzisiaj naleciałości przeszłości. Uregulowaliśmy między sobą wszystkie sprawy sporne i nie mamy żadnych problemów, które by dzieliły nasze narody i państwa. Dlatego właśnie należy mocno podkreślać i jak najbardziej uwypuklać te piękne karty [illegible] stosunków polsko-rosyjskich, na których wyczytamy [illegible] wspólnych wysiłków, mających na celu wolność narodów i swobodę człowieka. Tym [illegible], że dzisiaj te same [illegible] łączą. Twórcy rosyjskiego i polskiego socjalizmu wspólne mieli cele i w jednym kierunku szły ich wysiłki.

Jest tylko jedna zasadnicza różnica. Dzisiaj już realizujemy nasze programy, reprezentując określoną siłę społeczną i polityczną. Rosja na swojej drodze rozwoju może pochlubić się olbrzymimi sukcesami, myśmy dopiero swój marsz rozpoczęli. Tym bardziej jednak chcemy się dobrze rozumieć, mieć do siebie nawzajem zaufanie i liczyć wzajemnie na przyjacielską pomoc.

Zdajemy sobie sprawę, że w czasie minionej wojny cała słowiańszczyzna stała na skraju przepaści. Groziła jej zagłada. Oparcie znalazła w potężnych siłach Rosji Radzieckiej, zbudowanych rewolucyjnym wysiłkiem rosyjskich chłopów i [illegible]botników. Obok więc [illegible] dów ogólnoludzkich, [illegible] wspólności ideałów społecznych łączy nas poczucie wspólnego niebezpieczeństwa, groźba ewentualnej nowej agresji niemieckiej, która może się zro[illegible] na skutek błędnej polityki państw anglo-saskich.

Z tych wszystkich [illegible] prace Towarzystwa [illegible] Polsko-Radzieckiej [illegible] wśród szerokich sfer [illegible] społeczeństwa coraz większe zrozumienie i poparcie. Rozbudowa stosunków między naszymi narodami i pogłębianie nurtu przyjaźni musi iść wszystkimi drogami.

Cieszy nas niewymownie, że w Rosji autorzy polscy mają liczne rzesze czytelników. W różnych językach zostały wydane dzieła Mickiewicza, Sienkiewicza i innych naszych pisarzy. Z pełną satysfakcją możemy podkreślić, że Puszkin i Lermontow, Tołstoj i Dostojewski cieszyli się u nas zawsze ogromną poczytnością. Znamy Czechowa i Gorkija. Zachwycaliśmy się autorami współczesnymi, z których Ilia Ehrenburg zdobył w Polsce olbrzymią popularność.

Musimy sobie jednak powiedzieć, że nie jest to jedyna forma zbliżenia. Robotnicy i chłopi nie poświęcają zbyt wiele czasu literaturze. Trzeba więc wypracować formy, które dla nich będą dostępne i zrozumiałe. Nie tylko dla wybranych, ale dla mas!

Niewątpliwie w miarę regu[illegible] trudności powojennych [illegible] rzej na drogę osobistych kontaktów. Dzisiaj mają już one duże zastosowanie między przedstawicielami życia gospodarczego, z racji coraz bardziej ożywionej wymiany towarowej między obydwoma krajami. Bliskie stały się również kontakty uczonych obydwu stron. Wzajemne poznanie się ludzi jest najlepszą gwarancją umocnienia przyjacielskich więzów. Uważamy, że możliwie najszersza rozbudowa tych stosunków planowo zorganizowa[illegible]

[illegible] Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej ma piękne i pożyteczne cele do spełnienia. Przebieg ostatniego zjazdu ogólnopolskiego jego działaczy napełnia nas nadzieją, że programy swoje będzie ono umiało zrealizować.

40-lecie „Głosu Kobiet"

Uroczystość pepesowska w Stolicy

WARSZAWA. — Odbyła się w Warszawie akademia, poświęcona 40 rocznicy powstania pierwszego pepesowskiego pisma kobiecego w Polsce „Głosu Kobiet". Na akademię przybyły kobiety - socjalistki ze wszystkich części kraju.

W prezydium zasiadły tow.: Kluszyńska, Weychert Szymanowska, Woszczyńska, Osóbka - Morawska, Straulingerowa, Dubois, Domańska Tomaszewska, Tutoniowa, Sadło i Głowacka.

Akademię zagaiła tow. Wisła Osóbka - Morawska, wyrażając w imieniu Rady Kobiet PPS i Wydziału Kobiecego oraz w imieniu młodszych socjalistek podziękowanie za niestrudzoną pracę nestorkom polskiego socjalizmu i ślubując im dalszą realizację wykreślonego przez nie programu.

Przewodnictwo objęła następnie tow. Szymanowska, która omówiła zadania, jakie stoją dziś przed kobietami, po czym założycielka „Głosu Kobiet", tow. Dorota Kluszyńska i późniejsza jego redaktorka, tow. Woszczyńska podzieliły się z zebranymi wspomnieniami z okresu walki z caratem i organizowania ruchu kobiecego w Polsce.

Na zakończenie zebrane towarzyszki z całej Polski postanowiły porozumieć się z władzami Partii [illegible] „Głosu Kobiet".

Urbaniści szwajcarscy zwiedzają domy fińskie

Bawiący ostatnio w Polsce urbaniści szwajcarscy, interesujący się stanem odbudowy i zagadnieniami mieszkaniowymi naszego kraju, zwiedzili zorganizowany przez biuro budowlane przemysłu węglowego „Pokaz domków fińskich" w Katowicach — Bogucicach.

Również przedstawiciele rządu, którzy przybyli do Katowic na [illegible] naradę przodujących [illegible] zwiedzili tenże pokaz. [illegible]m przybyła do Katowic wycieczka urzędników Departamentu Ministerstwa Odbudowy.

Odzież i maszyny z demobilu brytyjskiego

WARSZAWA. — Do portów polskich nadchodzą transporty z towarami i sprzętem, zakupionym z demobilu angielskiego w ramach przyznanej Polsce przez Anglię pożyczki 6 milionów funtów szterlingów.

Statek „Poznań" przywiózł do Gdyni 77 ścianek Larsena (sprzęt do budowy portów, przeznaczony dla Biura Odbudowy Portu) oraz 400 bel spodni. W każdej beli znajduje się 100 par spodni wełnianych, typu wojskowego, farbowanych na kolor granatowy.

[illegible] „Wilno" przywiózł z Li[illegible] do Gdyni 580 bel mate[illegible]anych, 2.431 bel odzie[illegible] wojskowej, 2 wagony [illegible] przeznaczone dla PKP [illegible] hydrauliczne, części samochodowe, instrumenty lotnicze, [illegible] kreślarski oraz sprzęt gospodarczy.

Górnicy z kopalń bytomskich na czele

w wyścigu pracy z włókniarzami

W dotychczasowym przebiegu współzawodnictwa górników z włókniarzami na czoło wszystkich zjednoczeń przemysłu węglowego wysunęło się Bytomskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego, uzyskując 242 punkty.

Na specjalne wyróżnienie zasługują wysiłki kop. „Łagiewniki", która była krok od zdobycia sztandaru pracy, niestety, przeszkodził jej w tym niespodziewany remont maszyny wyciągowej.

Ponadto 2 kopalnie tego zjednoczenia kop. „Rozbark" i „Bytom" poszczycić się mogą zdobyciem sztandarów przechodnich.

Na ostatnim miesięcznym zebraniu przedstawiciele rad zakładowych kopalń Bytomskiego Zjednoczenia P. W. uchwalili dołożyć starań, aby plan wydobycia wykonać przed przewidzianym terminem.

Trzeba zaznaczyć, że w ubiegłym miesiącu kopalnie bytomskie przekroczyły pół miliona ton wydobycia.

W związku z tym minister przemysłu i handlu tow. Minc wysłał depeszę z podziękowaniem do górników, polecając Centralnemu Zarządowi Przemysłu Węglowego wypłacenie nagród pieniężnych dla najbardziej wyróżniających się pośród załogi kopalń i zjednoczenia.

WYBIERAMY RADY ZAKŁADOWE!

(rd) Dla kopalni „Mortimer", „Dąbrowskie Zjedn. P. W.", „Brykietownia Zabrze-Zachód", tartak „Zabrze-Zachód", oraz „Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego, ogłoszenie wyborów 24. 10. br., zebranie przedwyborcze 12. 11. br., **wybory 14. 11. br.**

Termin zgłaszania list wyborczych upływa z dniem 13. 10. br. dla kopalń: „Makoszowy", „Ignacy", „Niwka" oraz koksownia „Makoszowy".

W dniu 23 października br. odbędą się wybory na następujących Zakładach Pracy:

Kopalnie: „Gliwice" i „Paweł", koksownia „Gliwice", fabryka „Moj", firma „Dehak", oraz Fabryka Lamp Górniczych.

Termin zgłaszania list wyborczych upływa z dniem 27. 10. br. dla kopalń: „Dębieńsko", „Ema", „Kazimierz - Juliusz" oraz dla koksowni „Dębieńsko" i „Ema".

Towarzysze! W lokalu wyborczym podczas wyborów powinni znajdować się tylko członkowie Komisji Wyborczej, pełnomocnik listy, mężowie zaufania oraz członkowie załogi, którzy przychodzą do głosowania. Kto oddał głos powinien lokal wyborczy opuścić, gdyż w lokalu wienien być wzorowy porządek.

Przy obliczaniu głosów, przewodniczący Komisji Wyborczej, powinien tak odczytywać kartki wyborcze, ażeby były widoczne dla mężów zaufania poszczególnych grup, którzy są odpowiedzialni za ilość otrzymanych głosów dla każdej grupy.

Ułatwienie dla Filatelistów

WARSZAWA. — Celem ułatwienia wymiany filatelistycznej z zagranicą Komisja Dewizowa zezwoliła zarejestrowanym stowarzyszeniom filatelistycznym na dokonywanie wymiany znaczków pocztowych.

Prawo do wysyłania znaczków za granicę w ilości do 5 przesyłek miesięcznie, **o łącznej wartości maksymalnej 5.000 zł.**, posiada każdy członek stowarzyszenia filatelistycznego.

Niezapieczętowana przesyłka, zawierająca znaczki, winna być dostarczona zarządowi stowarzyszenia, który ją przekaże Dyrekcji Poczt do wysłania zagranicę.

Coraz wygodniej wozi PKS

Drugi „Leyland" wyruszył na trasę

(cel) O nadejściu autobusowych podwozi „Leylanda" do Polski donosiliśmy już swego czasu, jak również o cichej uroczystości wypuszczenia pierwszej karoserii na tym podwoziu. Inż. Grodecki, kierownik warsztatów PKS w Opolu wyjaśnia skromnie, że ta pierwsza karoseria nie była jeszcze tak idealna, toteż uroczystość obchodzono tylko w ścisłym gronie.

Tym razem jednak było już inaczej. Karoseria, jaką wykonał PKS we własnych warsztatach odpowiada wszystkim wymogom nowoczesnego podróżowania, nawet na dalekich trasach. Z braku surowców (blachy, materiałów do elastycznych szkieletów, armatur, itp.) korzystano również z różnych części wraków autobusowych, które zwieziono z dróg całej Polski.

Dwa miesiące żmudnej pracy, pozwoliły wykonać wspaniały autobus z 45 miejscami siedzącymi (zasadniczo 35, a pozostałe 10 — że się tak wyrazimy — dostawne).

W zorganizowanej z tej okazji uroczystości wzięli udział liczni zaproszeni goście, a bohaterami jej byli wszyscy pracownicy warsztatów. Podczas próbnej jazdy można było przekonać się o zaletach karoserii, jej wygodnych siedzeniach, swobodnego poruszania się podczas jazdy. Konstruktorzy nie zapomnieli nawet o drobiazgach. Potężne popielniczki zwracają uwagę podróżnego, że rzucając na podłogę niedopałek papierosa, postępuje naprawdę nieładnie.

Mniejsze bagaże znajdą pomieszczenie w siatkach, a ciężkie walizy powędrują na dach, gdzie w czasie deszczu chronione będą odpowiednim, nieprzemakalnym nakryciem.

W hali warsztatowej stoją dalsze trzy podwozia, które zaczęły już nabierać kształtów autobusu.

Jak nas zapewnia załoga, niebawem ruszy na linie dalszy „Leyland", po tym czwarty i piąty. Rychło więc podróż PKS-owym autobusem stanie się wygodna.

Współpraca polsko-czeska

w dziedzinie hydrotechniki

(br) W Czechosłowacji bawiła ostatnio na zaproszenie władz czeskich, wycieczka polskich inżynierów hydraulików, która zwiedziła szereg **urządzeń wodnych i zakładów wodno- elektrycznych na Wełtawie i Łabie.**

Wycieczka, którą prowadził dyrektor Departamentu Dróg wodnych Mm. Komunikacji inż. **Kornacki**, jest zapoczątkowaniem **współpracy polsko-czeskiej w dziedzinie budowy urządzeń hydraulicznych i wymiany poglądów na te kwestie.** Wzięło w niej udział 7 inżynierów z Min. Komunikacji dróg wodnych w Polsce.

W czasie pobytu w Czechosłowacji polscy inżynierowie doznali nadzwyczaj serdecznego przyjęcia. Realnym dowodem rozwijającej się współpracy polsko-czeskiej na tym ważnym odcinku gospodarki, jest fakt, że **inżynierowie polscy będą mogli korzystać z cennych urządzeń naukowych Instytutu Hydrologicznego w Pradze.**

ZEZEM

Zachłanne gardziołka

W cichym Cieszynie nad wyschłą Olzą pewnego dnia rozniosła się radosna wieść: znany tenor wraz ze znaną swoją partnerką dadzą tu koncert. Afisze zapowiadały przeróżne arie z oper i operetek. Sensacja nielada, co tu dużo gadać! Cieszyn jest muzykalny i lubi pieśni, ale nie należy do miast zamożnych: robociarze, urzędnicy, ciało pedagogiczne i emerytalne stanowią lwią część mieszkańców. Ale że nie samym chlebem człek żyje... — ten i ów pospieszył do kasy po bilety.

Na godzinę przed rozpoczęciem koncertu zjeżdża para naszych słowików i „zapuszcza żórawia" do kasy. Dowiadują się, że jest tam za ledwie... 35 tys. złotych. W mgnieniu oka decydują, że to stanowczo za mało. W rezultacie woleli zapłacić parę tysięcy kosztów i nie śpiewać. Zabrali się i wyjechali. Tyle ich Cieszyn widział. Koncert nie odbył się. Zignorowana i wystrychnięta na dudka publiczność markotnie rozeszła się do domu. Ostatecznie za wszystkich ręczyć nie można: może ten i ów wstąpił za złoci na jednego, a wypił dwa. Mniejsza o to, nas raczej interesuje wysoce „obywatelskie" stanowisko imć pana tenora i primadonny, u których to nosie zagnieździły się paskudne muchy. Proszę, proszę... 35 tysięcy za mało! Na wydatki odliczmy chociażby z 10 „kawałków", pozostaje 25 tysięcy zarobku za jeden wieczór, na dwie osoby. W stosunku miesięcznym wyniesie to trzy czwarte milionika.

Wiem, wiem, co ptaszki zaśpiewają: że niby codzień nie śpiewają. Może to i racja. Niech będzie co trzeci dzień, a więc miesięcznie 250 tysięcy. Za mało? Na dwie osoby? A co ma powiedzieć robociarz, urzędnik, kolejarz, listonosz, nauczyciel, starosta, uczciwy dyrektor a nawet poniektóry kupiec?

Zresztą gadaniną takich nie nauczysz ale bojkotem na pewno! To też kiedy następnym razem taki cygański baron wraz z primadonną zawitają do Cieszyna, w kasie powinno być tylko 35 zł. To ich i im podobnych z pewnością nauczy moresu i wychowa po obywatelsku.

[illegible]

Gimnazjum Przemysłu Drzewnego

powstaje w Rudach

Kuratorium okręgu szkolnego w Katowicach otwiera z końcem października w Rudach Raciborskich **Państwowe Gimnazjum Przemysłu Drzewnego**. Prace nad przebudową i remontem sal wykładowych, warsztatów i bursy są na wykończeniu.

Wybór miejsca pod Szkołę był wyjątkowo trafny. Okolica wybitnie klimatyczna gwarantuje dobry stan zdrowotny młodzieży.

Absolwenci zakładu będą mieli pierwszeństwo wstępu do liceów budowlanych i drogowych. Od kandydata wymaga się ukończenia pełnej szkoły powszechnej i 16—18 lat życia. Dyrekcja przeprowadza w dalszym ciągu wpisy kandydatów, które potrwają do 25 bm. **Sekretariat szkoły na razie mieści się w Nadleśnictwie Państwowym w Rudach Wielkich pow. Racibórz.**

Krzyż Powstańców dla 150 bytomiaków

(g) **Bytom.** W ubiegłą sobotę w sali Państwowej Szkoły Budownictwa w Bytomiu 150 powstańców [illegible]

Na uroczystość przybył wicewojewoda płk. Ziętek. Po przemówieniach wicewojewody, prezesa ob. Leśniaka i Kasperka nastąpiło wręczenie krzyży, po czym wszyscy udali się na nabożeństwo do kościoła św. Wojciecha.

Dziś koncert Filharmonii czeskiej

W ramach programu wymiany kulturalnej polsko - czeskiej koncertuje dziś dnia 22 bm. w Katowicach w sali Filharmonii (Sokolska 2) orkiestra symfoniczna Filharmonii z Pragi Czeskiej — w składzie około 100 osób. Dyryguje Rafael Kubelik, syn znakomitego skrzypka czeskiego Jana Kubelika. W programie: J. Maklakiewicza — Uwertura Praska. M. Martinu — IV Symfonia, J. Suka — „św. Wacław" J. Ridky'ego — Scherzo, i A. Dvoraka — Tańce słowiańskie. Miłośnicy muzyki mają rzadką okazję usłyszenia koncertu jednego z najlepszych zespołów zagranicznych.

Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

Szybko dźwiga się z ruin

Biblioteka Śląska w Bytomiu

(g) BYTOM. W Gmachu Muzeum Śląskiego w Bytomiu znajduje się w specjalnych salach Biblioteka Śląska, mająca około **80 000 tomów wartościowego księgozbioru**. Niedawno jeszcze sale były zupełnie zdewastowane, szyby powybijane, szklany dach w stanie opłakanym. Powyrywane nawet były instalacje wodociągowe i elektryczne.

Dziś dzięki dotacji Ministerstwa Oświaty, które na pierwsze wydatki przeznaczyło w tym roku 1 milion złotych, prace remontowe są w pełnym toku. **Trudność przedstawia jedynie nabycie odpowiednio grubego szkła do oszklenia dachu.** Całkowity kosztorys budowy Biblioteki sięga 3 milionów złotych i Ministerstwo obiecało już, że brakujące 2 miliony wpłaci w przyszłym roku.

W Bibliotece Śląskiej znajdują się **cenne księgozbiory z XVI i XVII wieku, pochodzące ze zbiorów Szembeków, Branickich, Lubomirskich, które Niemcy w czasie wojny zwozili do Bytomia.**

Zbiory zwożone były chaotycznie i często znajdowało się jeden tom w Bytomiu, drugi w Katowicach, a trzeci w Grodkowie, gdzie tam były dalsze zbiornice.

Do Bytomia został również przywieziony niemiecki księgozbiór z Raciborza.

Obecnie w Bibliotece praca wre. Segreguje się książki i wysyła do należytego wykorzystania.

Uniwersytet Jagielloński otrzymał 16.000 tomów ze zbioru Branickich z Suchej. Wysłano również poważne ilości książek Politechnice Śląskiej w Gliwicach, oraz Państwowej Szkole Muzycznej w Katowicach. Dalsze wysyłki nastąpią wkrótce.

Przymusowe szczepienie

(cel) Na terenie miasta Katowic odbywa się w czasie do 31 bm. ochronne szczepienie przeciwko ospie, któremu podlegają przymusowo **wszystkie niemowlęta, dzieci w 7 roku życia, oraz wszystkie osoby, które z jakichkolwiek przyczyn nie były jeszcze szczepione.**

W dziesiątym dniu po szczepieniu odbędzie się sprawdzenie wyniku i wydanie świadectwa.

Szczepienia **dla mieszkańców dzielnicy I.** odbywają się 21 bm. w Ośrodku Zdrowia przy ul. Wita Stwosza 17; **dla dzielnicy II** — 22 bm. w sierocińcu im. ks. Markiefki, 23 bm. w szkole nr. 11, ul. Staszica; **dla dzielnicy III** — 24 bm. w Ośrodku Zdrowia, ul. Wojciechowskiego 66 i w szkole nr. 18, przy ul. Dębowej 4, 25 bm.; **dla dzielnicy IV** — 27 bm. w szkole nr. 8, ul. Hetmańska 8—10 i 28 bm. w szkole nr. 5, przy ul. Mikołowskiej 141.

Zebranie górników-reemigrantów w Zabrzu

W dniu 25 bm. o godz. 17 w Zabrzu w Domu Kultury „Znicz" przy ul. Wolności 225 odbędzie się zebranie reemigrantów - górników z Francji, Belgii i Rumunii.

W zebraniu wezmą udział przedstawiciele Centralnego Związku Zawodowego Górników, oraz przewidziane jest przemówienie wojewody śląsko-dąbrowskiego gen. Zawadzkiego.

W toku konferencji omówione zostaną sprawy interesujące górników-repatriantów.

PRZEGLĄD PRASY

Zadania Stronnictwa Demokratycznego

W Warszawie odbyło się posiedzenie plenum Centralnego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego, łącznie z prezydium Rady Naczelnej i aktywistów z całego kraju. Na posiedzeniu referat pt. „Nowe zadania" wygłosił wiceprezes C. K. „Stronnictwa Demokratycznego" min. Włodzimierz Lechowicz.

„Kurier Codzienny" zamieszcza w całości wygłoszony referat, w zakończeniu którego czytamy:

„Stronnictwo Demokratyczne winno mieć ambicję reprezentowania tylko żywych i postępowych sił w mieszczaństwie i inteligencji, sił, pragnących szczerze współdziałać z ruchem chłopskim i robotniczym, jako reprezentującymi dzisiaj najbardziej postępowe siły narodu.

Służyć postępowi — znaczy to w każdej sytuacji walczyć o takie formy w gospodarce, w [illegible] i w życiu kulturalnym, które całemu narodowi zapewniają optimum warunków rozwoju. Błędem zatem byłoby sądzić, że jest zadaniem SD reprezentować interesy mieszczaństwa bez oglądania się na całość interesów narodu. Podstawowym zadaniem Stronnictwa Demokratycznego jest działać i pracować w imię interesów mas ludowych w Polsce, a mieszczaństwu zapewniać takie warunki egzystencji i rozwoju, w których mogłoby ono najkorzystniej służyć tym masom. Nie jest Stronnictwo Demokratyczne wyrazicielem pozostałych w Polsce sfer wolnokapitalistycznej działalności gospodarczej, skoro bowiem stanęliśmy bez zastrzeżeń na gruncie nacjonalizacji przemysłu, jasne jest, że w każdej sytuacji popierać będzie działania przeciwko nadmiernej kapitalizacji prywatnych właścicieli, która mogłaby zagrozić przyjętemu modelowi gospodarczemu".

W 130 rocznicę zgonu Tadeusza Kościuszki

Imponujące manifestacje na Rynku Krakowskim

Przemówienie sekretarza CKW PPS tow. posł. Ćwika

W uzupełnieniu sprawozdania z uroczystości ku czci Tadeusza Kościuszki podajemy dziś obszerną relację własną.

Uroczystość na Rynku rozpoczął wojewoda krakowski dr Pasenkiewicz, który w swym przemówieniu podkreślił ważność obchodu kościuszkowskiego ze względu na aktualność idei Tadeusza Kościuszki, realizowanej dziś w całej pełni przez rząd Polski Ludowej.

W dalszym ciągu głos zabrał generał Spychalski, który zobrazował etapy historyczne walk wolnościowych, ze szczególnym uwzględnieniem powstania kościuszkowskiego, które otwarło nowy okres w życiu naszego narodu — okres walki o niepodległość i demokrację.

NIEPODLEGŁOŚĆ NASZA OPARTA JEST NA NIEWZRUSZONYCH PODSTAWACH

Demokracja Ludowa uznała Kościuszkę za czołowego bohatera sił zbrojnych ludu. Na wielkiej jego postaci uczyli się nasi żołnierze tej prawdy, że sprawy wolności trzeba wiązać ze sprawą bratnich nam sił postępu, walczących o wolność, że w naszym okresie historycznym siłami postępu są siły ludu radzieckiego, są siły narodów zagrożonych i ciemiężonych przez kapitalizm.

Możemy stwierdzić, zakończył gen. Spychalski swoje przemówienie, że Polska jest przodującym państwem nowej epoki, że niepodległość nasza oparta jest na niewzruszalnej podstawie współdziałania wielkich sił postępowych, antyimperialistycznych i demokratycznych, że Naród Polski w ciągu niespełna 3 lat dokonał wielkiego dzieła odbudowy, podniesienia gospodarki, zagwarantowania suwerenności. Możemy stwierdzić, że siła naszego ustroju, siła naszego państwa — jest większa niż była kiedykolwiek w historii. Możemy stwierdzić, że odrodzone Wojsko Polskie pod sztandarami Kościuszki jest wojskiem o najwyższych tradycjach zwycięstw, o najsilniejszym powiązaniu z ludem: mocnym filarem wiecznotrwałego gmachu niepodległości Polski Ludowej.

PRZEMAWIA SEKRETARZ CKW PPS TOW. POSEŁ ĆWIK

Jako następny przemówił do zgromadzonych sekretarz CKW PPS tow. poseł Ćwik, który powiedział m. in.:

Z okazji 130-letniej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki warto uprzytomnić sobie, w czym leży wielkość historyczna tego znakomitego Polaka, w czym leży wielkość jego myśli i jego czynów, w czym leży doniosłe znaczenie jego imienia, jako postaci narodowej i politycznej.

Wielkość jego leży przede wszystkim w tym, że w powstaniu 1794 r. ukazał on po raz pierwszy prawdę dziejową o nierozerwalnym związku losów narodu z jego życiem wewnętrznym, z życiem jego mas ludowych.

W dalszym ciągu, omawiając genezę i przebieg powstania Kościuszkowskiego, tow. Ćwik powiedział:

INSUREKCJA DOKONAŁA PRZEŁOMOWEGO ODKRYCIA

Powstanie to, jak wykazał wielki polski historyk — socjalista Adam Próchnik — miało wszystkie cechy poruszenia ludowego i pociągnęło za sobą masy, zwłaszcza miejskie, ujawniając, ile niespożytych a niewykorzystanych sił mieści się w szerokich rzeszach ludowych, udowadniając bez reszty, że prawdziwe interesy narodu jako całości — reprezentuje sam lud właśnie, a nie tzw. „warstwy górne", egoistyczne, demoralizujące się łatwo, gotowe do wysługiwania się wrogowi w imię wł[illegible]ych, ciasno pojętych interesów klasowych.

Uczyły tych prawd przed 150 laty zarówno osiągnięcia, jak i błędy Insurekcji Kościuszkowskiej. Przez długie lata niewoli wr[illegible]ała myśl całego szeregu pokoleń do wspomnień szewca Kilińskiego i rzeźnika Sierakowskiego, co lud warszawski prowadzili do zwycięskiego boju w pamiętnych dniach 17, 18 kwietnia, 1794 roku.

Upadło powstanie i nie przybrało charakteru, jaki przybrać mogło — nie rozwinęło się w potężny ruch wszystkich uciśnionych w walce z przemocą własną i obcą. Było jednak pierwszym w Polsce ruchem niepodległościowym, występującym z programem walki z zaborcą, walki opartej o sojusz nowych grup społecznych, pozostających dotychczas poza właściwymi ramami narodu.

Upadła Insurekcja Kościuszki, ale idei wyzwolenia mas, jaką głosiła, nie pokona już nikt. Przejmie ona z rąk szlachty sztandar walki o wolność i Polskę; ona stanie się trzonem narodu, na którego czele stanie prężna i tym razem zwycięska klasa narodu proletariat.

BĘDZIEMY WALCZYĆ Z RODZIMĄ „TARGOWICĄ"

Z tradycji wspaniałej, kościuszkowskiej idei umieliśmy brać to, co najpiękniejsze, wiedząc, że to co pozytywnego daje nam „wczoraj" — musimy dziedziczyć i pielęgnować. Umieliśmy jednak równocześnie z „wczoraj" — budować nowe, lepsze „jutro". Nasza walka, walka, której patronował Kościuszko — nie zakończyła się klęską Maciejowic lecz triumfalnym zatknięciem sztandarów na gruzach Berlina. Lecz nie wolno nam zapominać, że i my mamy swoją Targowicę — reakcję społeczną — Branickich i Szczęsnych Potockich, Skarszewskich i Rzewuskich. Inne no[s]zą nazwiska, ale tak, jak i tamci — gotowi są poświęcić Naród dla swoich celów, dla interesów małej grupy wyzyskiwaczy. My wiemy, ile fałszu i zakłamania frazesu i blagi jest w ich postępowaniu. Bo przecież wywalczoną trudem mas ludowych Polskę odbudowują dziś potomkowie racławickich chłopów i tego samego warszawskiego pospólstwa, które wówczas po raz pierwszy stanęło w obronie niepodległości.

Dlatego dzisiaj możemy spokojnie powiedzieć — założenia programowe Kościuszki zrealizowaliśmy dawno i świadomie idziemy w dalszą, wspanialszą przyszłość pamiętni wskazań Kościuszki: że Naród we własne ufać musi siły, że dojść może do potęgi i znaczenia — tylko przez własny trud i walkę, przez niezłomność i wytrwałość w pracy, przez poczucie najgłębszej solidarności ze wszystkimi ludźmi wolność i sprawiedliwość miłującymi.

MASY LUDOWE GWARANCJĄ NIEPODLEGŁOŚCI

Z kolei przemówił z ramienia Polskiej Partii Robotniczej tow. poseł Kliszko, który podkreślił fakt zrozumienia przez Kościuszkę wielkiej ważności współdziałania sił ludowych i postępowych innych krajów. Dowodem tego był udział jego w walkach o wolność ludu amerykańskiego i związanie się z Rewolucją Francuską.

Rozpatrując obecną sytuację naszego kraju na tle polityki międzynarodowej poseł Kliszko zakończył swoje przemówienie:

Po doświadczeniach wojny i okupacji, po doświadczeniach pierwszych lat odbudowy — nie ma nikogo, ktoby nie rozumiał, że jedyną siłą zdolną obronić niepodległość, zdolną zapewnić narodowi siłę i świetność — są masy ludowe Polski. Droga nasza jest jasna i drogą tą kroczy demokracja polska do pełnego zwycięstwa.

W dalszym ciągu uroczystości gen. dyw. Spychalski i wojewoda dr Pasenkiewicz złożyli wieniec na płycie kościuszkowskiej, po czym zebrani na Rynku pochodem udali się na Wawel, gdzie gen. Spychalski i delegacja I-szej Dywizji Kościuszkowskiej złożyła wieniec na sarkofagu Naczelnika w sukmanie.

Na dziedzińcu Wawelskim przemówił sekretarz generalny Stronnictwa Demokratycznego — poseł Arczyński, po czym na zakończenie manifestacji zebrani odśpiewali „Rotę".

Co, gdzie i kiedy

W TEATRACH:

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO — godz. 19 — „Wieczór Trzech Króli" Szekspira.

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala — godz. 19 — „Temperamenty" — komedia A. Cwojdzińskiego. Mała sala — godz. 19.15 — „Mąż i żona" Fredry.

TEATR POWSZECHNY TUR (Scala) — godz. 19.30 — „Śluby panieńskie" Fredry.

TEATR „DOMU ŻOŁNIERZA" (Lubicz 48) — godz. 19.15 — „Księżniczka Czardasza" — operetka E. Kalmana.

TEATR RTPD „WESOŁA GROMADKA" — godz. 12.30 — „Kalosze szczęścia" — Andersona.

W KINACH:

APOLLO i SZTUKA — Cienie Przeszłości; ŚWIT — Konwój; UCIECHA — Wesoły Sublokator; — WANDA — Urwis Gawroche; WARSZAWA — Zwycięzcy Ślepów; GDAŃSK — Goal, WOLNOŚĆ — Ostatnia Szansa.

DŹWIĘKOWE KINO OŚWIATOWE (Garncarska [illegible]) 1. Wielkanoc w Łowickim. 2. Ręce dziecka. 3. Kałuźnica czarna. 4. Komedyjka kolo[illegible]

KINO OBJAZDOWE TOW. PRZYJAŹNI POLSKO-RADZIECKIEJ w KRAKOWIE (Batorego 14) wyświetla film produkcji radzieckiej pt.: „Samotny żagiel", poprzedzony aktualną kroniką filmową.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA — dr Ferster Władysława, Retoryka 16, m. 6, tel. 585-86.

DYŻUR APTEK KRAKOWSKICH: — Rynek Gł. 13, Floriańska 15, Lubicz 7, Długa 4, pl. Inwalidów 7, Retoryka 1, Zwierzyniecka 7, Krakowska 1, Grzegórzecka 9, Rynek Podgórski 9.

Początek szkolenia w ZNMS

Prezydium krakowskiego Środowiska ZNMS wzywa wszystkich członków zarządu i Rady środowiskowej do wzięcia udziału w I kursie szkoleniowym, który rozpocznie się we czwartek tj. 29 bm. o godzinie 18,30 w sali nr. 52 Rynek Gł. 30.

Druk. Drukarnia „Wiedza" Nr. 5 w Chorzowie R 21344

Jerzy Broszkiewicz

„TEMPERAMENTY"

[illegible]

Popularne wydawnictwa naukowe bywają pożyteczne. Jacyś „Łowcy mikrobów" albo „Problemy" — unowocześniają wyobraźnię czytelnika sub specie wiedzy. Wydawnictwa takie są po trosze plotkami o nauce i dlatego zazwyczaj denerwują naukowców. Ale owe wydawnictwa nie tylko plotkują. Ponieważ: przede wszystkim uczą. Nie dokładnie, zbyt ogólnikowo, nie metodycznie. Jednak powinno się pamiętać, że nie tak ważny jest, „naukowy materiał", który podają, jak to, że zmuszają inteligencję czytelnika do pracy, do zbawiennej gimnastyki i treningu logicznego.

Cwojdziński jest właśnie popularnym wydawnictwem naukowym w teatrze. Robi to sprytnie, zręcznie i fachowo.

Fachowo jeśli chodzi o teatr — poprawnie, jak stwierdzają naukowcy, z punktu [illegible] rie, które bierze na swój popularyzacyjny warsztat komediowy przyprawia sprytnym humorem, solą attycką i erotycznym pieprzem. Tak poszła w świat „Teoria Einsteina", potem „Teoria snów Freuda", na koniec zaś teoria Kretschmera, czyli „Temperamenty".

Biorąc dwukrotnie na swój popularyzacyjny warsztat psychologię Cwojdziński za pierwszym razem chybił. „Teoria snów Freuda" jest jeszcze dzisiaj dobrą komedyjką. Ale teoria snów Freuda (już nie jako tytuł sztuki) [illegible] rytury — zas cały [illegible] przez Cwojdzi[illegible] li sensacjonuje [illegible] swym libido ciotki, stare panny [illegible] nieletnich, ale z jego wartością na[illegible]ową jest całkiem źle.

Natomiast Kretschmer — jak na razie — wygrywa walkę z czasem. Jego teoria typologiczna, mimo zmian dodatków i przyczynków utrzymała swą wartość naukową i nowoczesna psychologia, czy nowoczesna psychjatria bez Kretschmera, nie mogła by być nowoczesną. Toteż „Temperamenty" są — w przeciwieństwie do „Teorii snów" — [illegible] dał mniej więcej pożyteczną literaturką naukowo-popularną. To ich wartość i funkcja numer 1.

Poza tym są niezłą komedią. Za wyjątkiem nużących kwestii t[illegible]tycznych „Temperamenty" mają swój temperament sceniczny, sytuacyjny i komiczny — dialog jest zgrabny i szybki — postacie dobrze zrobione zarówno z punktu Kretschmera, jak t. zw. życia codziennego i widza. Mamy więc pyknika — sangwinicznego grubaska i bankowca; następnie leptosomika — schyzoidę — artystę malarza, chudzielca o wysokim wzroście, talencie i umiłowaniu do sztuki — wreszcie wianuszek kobiet leptosomiczno-pykniczno-atletyczny z rezonerem, który spaceruje po scenie wykładając Kretschmera.

Oczywiście bohaterem jest malarz — schyzoid. Historia prosta: w pierwszym akcie artysta kocha tylko sztukę zaś jego kochają [illegible] biety w wieku od lat 60—15; w [illegible]gim akcie i przez połowę trzeciego artysta zaczyna kochać pieniądze, odwraca się od sztuki w efekcie czego odwracają się odeń kobiety; na końcu zaś następuje wybuch, ekspiacja, artysta znowu kocha tylko sztukę zaś jego kochają kobiety w wieku od lat 60—15.

[illegible]

Ale komedia wcale nią nie jest. Cwojdziński zrobił z tego wszystkiego dość udany psychologicznie, intelektualnie i teatralnie żart — równie pouczający, jak dowcipny. Wart udanego spektaklu.

Niestety spektakl w „Starym Teatrze" udał się niebardzo. Wbrew sprzyjającym warunkom: dobrym dekoracjom Słopki, bardzo dobremu zespołowi aktorskiemu i doskonałej technicznie reżyserii. A więc kto winien i kogo obciążyć odpowiedzialnością? Niestety reżysera. Krzemiński jest reżyserem znakomitym. Z „Męża i żony" zrobił prawdziwe cacko, „Temperamenty" rozwiązał technicznie właściwie nienagannie. Tu nie możnaby mieć żadnych pretensji. Ale...

Ale jeśli chodzi o „Temperamenty" chybił — jak mi się wydaje — sprawą dość zasadniczą: To co można by nazwać intelektualną i psychologiczną koncepcją spektaklu. Tyczy się owo chybienie prawie wyłącznie artysty — schyzoida z którego Cwojdziński zrobił ekscentryczną [illegible] dzką sylwetkę [illegible] rej Krzemiński do spółki z Mrożew[illegible] niemal wyłącznie [illegible]chy farsowo-kretyniczne.

„Temperamenty" nie są farsą ani groteską. Mają takie pozory, gdyż postacie tej komedii reprezentują mniej więcej czyste typy konstytucjonalno-psychiczne. Owa czystość nie zdarza się w t. zw. życiu codziennym — to, że się zdarza na scenie stwarza klimat groteski i sugeruje pewną [illegible]sowość. Ale rozwinięcie owych sugestii jest nie tylko najłatwiejszym, lecz i wadliwym wyjściem z sytuacji. Ponieważ:

1° — „Temperamenty" muszą być lojalne wobec teorii naukowej, którą popularyzują; jako farsa przetwarzają owa teorię w niepoważną plotkę [illegible] banalne dziwactwa —

2° — „Temperamenty" operują żartem mniej więcej intelektualnym, ich dowcip nie zasadza się na karykaturze psychologicznej, lecz na śmiesznie kombinowanych prawdach psychologicznych; mamy tu do czynienia z ludźmi żywymi z których groteska robi kukły najniepotrzebniej w świecie —

3° bohater „Temperamentów" jest dziwakiem, histerykiem i napół psychopatą, ale napewno nie jest kretynem; jego dziwność zasadza się na idee fixe, a nie na kretynicznym przyćmieniu świadomości, wynika [illegible] nadmiernej koncentracji [illegible] być przykładem na szałowy wypadek schizofrenii; malarz jest komiczny przez artystowską „dziwność", [illegible]

Tymczasem w Starym Teatrze „Temperamenty" przypominają dom lekkich wariatów z jednym przypadkiem szalowo-kretynicznym. Cierpi na tym Kretschmer, Cwojdziński, dowcip „Temperamentów", spektakl no i na koniec... sprawa artystów i w ogóle. Dlaczego artysta (Krzemiński) robi z artysty (na scenie) idiotę? Bóg mi świadkiem, że nie pojmuję. Przecież i tak artysta (w ogóle, a nowoczesny w szczególe) jest przez nasze społeczeństwo niemal z reguły uważany za osobę nie z tego świata, by nie nazwać gorzej. Dlaczego Krzemiński poszedł na łatwą koncepcję inscenizacyjną, by zabawić niewybredne wyobraźnie i dlaczego zrobił, ze świetnego zresztą Mrożewskiego, nie postać sceniczną, lecz uciekiniera z Kobierzyna?

— Tajemnica.

Dzięki temu i dzięki niemu (Krzemińskiemu) trudno chwalić. Jeśli chodzi o aktorów trzeba by przepisać afisz zaczynając chyba od Chanieckiej i — popsutego reżyserią — Mrożewskiego. Słopka — jak wspomniałem — zrobił czarujące wnętrze. Ale...

Ale tu pora na uwagę ogólną.

W sezonie ubiegłym Teatr Stary służył naszej dramaturgii współczesnej — jedyny w całej Polsce. Była to służba trudna: czasami niewdzięczna. Lecz wszyscy wiemy — wyjątkowo pożyteczna.

[illegible] pracą od stały [illegible] Zręcznej, popularyzacyjnej [illegible] itd., ale nadającej się na sezon ogórkowy. Rozumiemy: kasa. Jednak nie rozumiemy czego innego: czy teatr w Polsce zaczyna się od kasy, czy od sceny? — Chyba, chyba... od s[illegible]. Tak n[illegible]

Pogoń Katowice — Szölnök Budapeszt 2:1

Katowice. — W dniu wczorajszym na stadionie Pogoni odbyło się międzynarodowe spotkanie piłkarskie w którym zmierzyły się drużyny Pogoni katowickiej i Szolnok Budapeszt. Mecz wywołał minimalne zainteresowanie i na trybunach zebrało się tylko około 300 ...

Spotkanie to było nieciekawe i stało na niskim poziomie. Węgrzy nie wykazali żadnej klasy i grali na poziomie równym słabszym zespołom śląskiej klasy A.

Do przerwy gra była wyrównana z lekką przewagą Pogoni, która wystąpiła wzmocniona graczami Baildonu. W drugiej części spotkania Pogoń zdobyła prowadzenie w 16 min. ze strzału Krenzla. Druga bramka dla gospodarzy padła ze strzału samobójczego obrońcy gości. Na 10 min przed końcem spotkania Węgrzy zdobyli honorową bramkę, ze strzału prawego łącznika. Mecz na 7 min. przed końcem został przerwany na skutek zapadającego zmroku.

„DYNAMO" trzykrotny mistrz ZSRR w siatkówce przybył do Warszawy

WARSZAWA. — W dniu dzisiejszym w godzinach południowych samolotem z Moskwy przybył zespół moskiewskiego „Dynamo", trzykrotnego mistrza ZSRR w siatkówce.

Sportowców radzieckich przywitali na lotnisku przedstawiciele Ambasady Radzieckiej, Państwowego Urzędu WF i PW oraz ...

Ekipa siatkarzy radzieckich liczy 10 osób i składa się z 8 graczy, kierownika drużyny prof. Moskiewskiego Instytutu Kultury Fizycznej im. Stalina, Pietuchowa, oraz sędziego Berlanda.

Nazwiska graczy są następujące: Siagin (kapitan i trener zespołu), Jakuszew, Fiodorow, Rewa, Akopow, Wasilczykow, Siljijanow i Kitajew.

Goście zamieszkali w Hotelu Sejmowym. Program spotkań, które rych doskonali zawodnicy radzieccy rozegrają kilka w Polsce — zostanie ustalony w dniu jutrzejszym. Przylot siatkarzy ZSRR nastąpił dużo wcześniej, niż tego oczekiwano w Warszawie.

Draga zwycięża w wyścigu żużlowym

Sukces motocyklistów śląskich w Krakowie

(P) Staraniem sekcji Motocyklowej RKS Garbarnia odbyły się w niedzielę 19 bm. na stadionie KS Borek w Borku Fałęckim motocyklowe wyścigi na żużlu, z udziałem zawodników Śląska i okręgu krakowskiego.

W zawodach wzięło udział 11 zawodników z „Pogoni" katowickiej TKM Zakopane, MK Szopienice, Garbarni, Związkowca i Wisły.

Oczywiście nie obeszło się bez wypadków — na szczęście nie groźnych ani dla motocyklistów, ani dla ...h.. maszyn.

We wszystkich kategoriach motorów biegi odbywały się na 5 okrążeń na bieżni długości 420 m. W ponadkonkursowym spotkaniu najlepszy czas dnia uzyskał Draga (Pogoń Katowice) — 1,51,3 min. oraz Bębenek z Garbarni (2,14 min.) przed Polakiem (MT Szopienice).

Techniczne wyniki zawodów są następujące:

Kategoria do 250 ccm.
1) Śliwiński (Związkowiec) — 2,44,2; 2) Guzik (Garbarnia) — 2,46,6; 3) Drabik (Garbarnia) — 3,05,1.

Kategoria do 250 ccm.
1) Draga (Pogoń-Katowice) — 2,53,3; 2) Jabłonowski (Wisła) — 2,57,1; 3) Wiśniewski (TKM Zakopane) — 2,34,5.

Kategoria ponad 350 ccm.:
1) Jankowski (Pogoń-Katowice) — 2,19,5; 2) Sikora (Związkowiec) — 2,34,9; 3) Polak (MK Szopienice) — 2,49,5.

Finały przyniosły następujące wyniki: 1) Draga (Pogoń-Katowice) — 2,15,5; 2) Śliwiński (Związkowiec) — 2,44,7; 3) Jankowski (Pogoń-Katowice) ...

56 państw członkami Międzynarodowego Związku Piłki Nożnej

WARSZAWA. — Międzynarodowy Związek Piłki Nożnej (FIFA) liczy 56 państw, a mianowicie: Albania, Anglia, Argentyna, Austria, Belgia, Boliwia, Brazylia, Bulgaria, Chile, Chiny, Costa Rica, Curacao, Czechosłowacja, Dania, Ekwador, Egipt, Filipiny, Finlandia, Francja, Grecja, Gwatemala, Haiti, Holandia, Honduras, Islandia, Irlandia północna, Irlandia, Jugosławia, Kolumbia, Kuba, Liban, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Palestyna, Panama, Paragwaj, Peru, Polska, Rumunia, Salwador, Szkocja, Siam, Syria, Surinam, Szwecja, Szwajcaria, Syria, Turcja, Urugwaj, USA, Walia, Wenezuela, Węgry, Włochy i Związek Radziecki.

Kolejarze jadą do Czechosłowacji

POZNAŃ. — W dniu 24 października reprezentacja polskich kolejarzy wyjeżdża na spotkanie piłkarskie do Bratysławy (Czechosłowacja) z następującymi zawodnikami poznańskiego KKS-u:

W bramce Tomiak, w obronie Wojciechowski I, w pomocy Matuszak, Tarka, Słoma, w napadzie Białas, Anioła, Polka, Wojciechowski II. Reszta zawodników reprezentacji rekrutuje się z ZZK „Ognisko" (Siedlce), ZZK (Katowice), KKS (Gdańsk) i „Pomorzanin" (Toruń).

Ligowa niedziela w CSR

PRAGA. — Niedzielne mecze piłkarskie o mistrzostwo ligi: Cechie Karlin — Victoria Plzen 3:2 (1:1); Slavia — Jednota Kosice 2:2 (2:1); Ceske Budejovice — Sparta 0:4 (0:3); Slezka Ostrava — Bratislava 1:1 (0:1); Zilina — Trnava 3:0 (1:0).

»Arsenal« na czele ligi angielskiej

LONDYN — W rozegranych w ub. sobotę spotkaniach piłkarskich I Ligi angielskiej „Arsenal" zremisował, mimo oddania 3 swych zawodników do reprezentacji Anglii na mecz z Walią, z silną drużyną „Wolverhampton Wanderers" 1:1 i nadal utrzymuje się na czele tabeli mistrzowskiej przed „Preston".

Pozostałe wyniki w I Lidze były następujące: Aston Villa — Sheffield United 2:0, Blackburn Rowers — Burnley 1:2, Blackpool — Portsmouth 1:0, Chelsea — Middlesborough 4:2, Derby County — Bolton Wanderers 2:1, Everton — Charlton Athletic 0:1, Grimsby Town — Preston Nordh End 1:1, Huddersfield Town — Liverpool 1:1, Manchester City — Stoks City 3:0, Sunderland — Manchester United 1:0, Wolverhampton Wanderers — „Arsenal" 1:1.

Anglia — Walia 3:0 (3:0)

LONDYN. — Wobec 55.000 widzów został rozegrany w Cardiff międzynarodowy mecz piłkarski między Anglią i Walią. Spotkanie to zakończyło się zdecydowanym zwycięstwem Anglii w stosunku 3:0. Wszystkie bramki zostały zdobyte w ciągu pierwszych 15 minut po rozpoczęciu gry. Strzelcami byli: w 6 minucie Finley, w 11 minucie Mertensen, oraz Law...

Drobny mistrzem Panameryki

MEKSYK CITY. — Finał panamerykańskiego turnieju tenisowego w grze pojedynczej panów przyniósł niespodziewane zwycięstwo Czechosłowakowi Jarosławowi Drobnemu, który pokonał Ekwadorczyka Pancho Segurę 4:6, 7:9, 6:3, 6:4, i 6:3.

W grze podwójnej panów mistrzami zostali Drobny i Szwed Torsten Johansson, którzy wygrali z Amerykanem Frankiem Parkerem oraz ... gurą 2:7, 6:3, 7:5, 3:6 i 6:3.

Z kraju i zagranicy

WARSZAWA. — Wydział Gier i Dyscypliny PZPN, po przeprowadzeniu dochodzeń w sprawie sceny, jaka miała miejsce między obrońcą warszawskiej „Polonii" Szczepaniakiem i sędzią Madejem, prowadzącym mecz „Polonia — Wisła", ukarał Szczepaniaka dwumiesięczną dyskwalifikacją za słowną obrazę sędziego.

BYTOM. — Znany motocyklista bytomski Władysław Dąbrowski zginął tragicznie podczas treningu motocyklowego.

GLIWICE. — W meczu o mistrzostwo klasy A Śląska Opolskiego RKS „Ludwik" odniósł niespodziewane zwycięstwo nad KS „Piast" w stosunku 3:1.

PRAGA. — W dniu narodowego święta Czechosłowacji, 28 bm. nastąpi sensacyjny mecz piłkarski mistrzów Związku Radzieckiego i Czechosłowacji — CDKA i Bohemians.

KOPENHAGA. — Pięściarska reprezentacja Anglii zwyciężyła reprezentację Danii w stosunku 16:0.

SZTOKHOLM. — W międzypaństwowym spotkaniu pięściarskim Szwecja pokonała Irlandię 12:4.

MONTREAL. — A. L. Pickard, prezes amatorskiej kanadyjskiej hokejowej ligi oświadczył, że na olimpiadzie zimowej Kanadę będzie reprezentowała hokejowa drużyna lotników.

W ten sposób zostanie wysłany do Szwajcarii prawdziwie amatorski zespół.

LONDYN. — Mistrz Europy wagi ciężkiej Anglik B. Woodcock ma się spotkać w dniu 8 grudnia ze Szwedem Nisse Anderssonem. Mecz odbędzie się w największej hali sportowej Anglii — Harringay ... — Manchester.